

Az új tanulótörvény

Irta: Pécsi János, a SZIT főtitkárhelyettese

A mult hét végén szinte ünnepeles külsőségek között szavazta meg az országgyűlés az új iparos- és kereskedő-tanuló törvényt. A magyar ifjúmunkásság méltán tartja nagyjelentőségűnek ezt az eseményt. Az új törvényt az MDP és a szocializmust építő népi demokrácia ajándékozta a tanulóifjúságnak, amely a nevetes napon zsúfolásig megtöltötte az országgyűlés karzatát. Az ifjúmunkások, a szakszervezeti ifjúmunkás- és tanulómozgalom, a SZIT legjobbjai személyesen akarták meghallgatni a törvényjavaslat parlamenti vitáját.

A mult esztendőben, a fordulat éveben megszilárdult országunkban a dolgozó nép hatalma: a szocializmus építésének útjára léptünk. Ez a tény annyit jelent, hogy túlhaladtuk az 1938-as életszínvonalat. Jelenti azonban azt is, hogy a magyar nép előtt még megoldandó, döntő feladatok állnak. A népi demokratikus államhatalmi funkciókat a magyar nép fiaival kell betölteni. Meg kell teremtenünk a nehézipart, amely a szocializmust építő országunknak szilárd fundamentuma lesz.

Rákosi Mátyás elvtárs az elmúlt év több gyűlésén mondotta, hogy az ötéves terv végrehajtása során 300.000 új szakmunkásra lesz szüksége az országnak. A nagyüzemi dolgozók legöntudatosabb és legjobb kádereit pedig az államgépezetbe kell bevinnyünk. Elsőrendű fontosságú kérdés tehát a szakmunkáskérdés problémája, amelynek egyik előfeltétele volt az új tanulótörvény megalkotása.

Az új törvény egyrészt rögzíti és törvényerővel biztosítja azokat a jogokat, amelyeket a népi demokratikus kormányzat az elmúlt négy esztendőben az MDP és az öntudatos ifjúmunkásság harcainak eredményeképpen biztosított a tanulóifjúságnak. Ezek: a testi fenntartás megszüntetése: a 24 munkanapnak megfelelő fizetési szabadság, az ingyenebéd gondoskodás a tanszerekről, kollektív szerződésben biztosított munkabér, heti 48 órás munkaidő, a fizikai munka eltöltése 14 éves korhatáron alul, kötelező orvosi vizsgálat, valamint a tanulóknak kizáróan szakmunkával történő foglalkoztatása.

Ezeket túl az új törvény a szocializmus építése korszakának megfelelő intézkedésekről is gondoskodik. Megszüntette a »tanonc« elnevezést, amely 25 esztendőn keresztül alacsonyabbrendű dolgozókká degradálta az iparos- és kereskedőtanulókat. Kiveszi a törvény a tanoncszerződés jogát az ipar- és kereskedőiparok hatásköréből és a munkaerőgazdálkodási hivatalhoz utalja. Biztosítja ezáltal, hogy a jövő szakmunkásait a magyar nemzetgazdaság számára a legfontosabb iparokba utalja.

A törvény döntő jelentősége abban van, hogy megszünteti a tanulóifjúság kizsákmányoltságát és kiszolgáltatott voltát. Egyenrangúvá teszi az iparos- és kereskedőtanulókat az egyéb tanuló ifjúsággal.

Kemény harc áll az eredmények mögött. Ebben a harcban a magyar kommunisták és munkásifjúságunk legjobbjai vettek részt. Magyarországon az emlékeztető törvény elfogadásának a napjái az 1884-es törvény volt hatályban, amely 1919-ben pár hónapra megszünt ugyan, de 1922-ben újra életbe lépett. Ez a törvény a tanulót teljesen kiszolgáltatva mestere kényekévének. Szabadon kizsákmányolhatták. Nem volt megszabott munkabérek, munkabére és szakmunka helyett házimunkát végeztek vele. Emellett a munkáltató a testi fenntartással is megalkalmazta.

A magyar tanulóifjúság elnyomása és kizsákmányolása szinte elképzelhetetlen volt az elmúlt rezsimben. A Fővárosi Statisztikai Hivatal 1930-ban kimutatta, hogy 15.676 tanuló-ból 3678 rendszeresen túlórázott. Ezek közül 237 tanuló heti túlórája 51 óránál is több volt. 2441 tanuló rendszeresen dolgozott éjjel. Ugyanez a statisztika kimutatja, hogy 1938-ban 1594 14-16 év közötti tanuló lett üzemi baleset áldozata.

Az embertelen elnyomás és kizsákmányolás következménye volt, hogy az ifjúmunkások szervezkedése teljes erővel megindult. Az ifjúmunkások derekasan kivették részüket a Horthy-rendszer elleni harcokból. Sokan ott voltak közülük az ellenállási mozgalom első soraiban. Mártírokat is adtak a magyar ifjúmunkásoknak: Ságvári, Pataki, Pesti és Kreutz elvtársakat.

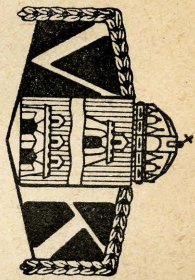
A felszabadulás után a Szakszervezeti Ifjúmunkás- és Tanoncmozgalom elsősorban az 1922-ben megújított »tanonctörvény« eltörléséért indult harcba. Bán Antal, a jobb oldali szociáldemokraták iparügyi minisztere a hozzáérkezett költségeknek mindent megígért, de hároméves minisztersége alatt elszabotálta a törvény megalkotását. Az új tanulótörvény megalkotása az MKP és a SZIT harci következménye maradt. Hosszú ideig részleteredményekkel és reccelletekkel kellett megelégedniük. A reccelleteken túlmenően azonban az öntudatos ifjúmunkások társadalmi úton tanoncotthonokat létesítettek és komoly érdekvédelmi tevékenységet fejtettek ki. A Szakszervezeti Tanács segítségével és a szakszervezeti tanoncközvetítéssel úgy, ahogy biztosították a tanulóifjúság jogait a kollektív szerződésekben.

A SZIT feladata most az, hogy tudatosítsa és széles körben ismertesse az új iparos- és kereskedő-tanulótörvényt. Az öntudatos ifjúmunkásságnak hatalmas társadalmi mozgalommá kell kizsákmányolnia az érdekvédelmi munkát. Segítenie kell az iparügyi kormányzatnak a reakciós mindenszentysta kisemberek leplezésében és biztosítani kell a jó szakmunkásképzést. Elsőrendű feladata, hogy a nemzeti vállalatokat és a magyar nehézipart megfelelő számú iparos- és kereskedőtanulóval lássuk el. Ezek után az állam, tehát sajátmaguk gvéraiban a szocializmus jó szakmunkásává válnak majd.

A tanulóifjúság tudja, hogy mit köszönhet a magyar dolgozók államának. Ezért sorakozik fel a SZIT-en keresztül a szocializmust építő MDP mögé, ezért veszi ki részét a legelkülönösebbekben a termelésből, a termelésből. Az új kollektív szerződés biztosítja a tanuló számára azokat a jogokat, amelyek az új törvényben vannak. De amint a szocializmus építése kötelezettségeket ró a magyar népre: kötelezettségek várnak az ifjúmunkásokra, az iparos és a kereskedő-tanulóifjúságra is. Elöl kell járnia ennek az ifjúságnak a tanulásban, hogy jó szakmunkás legyen belőle. A termelés élére kell kerülniük. Túl kell szárnyalniuk az új normákat és példát kell mutatniuk munkafegyelmében, valamint takarékosságban egyaránt.

Nem kis feladatok ezek, de a munkásifjúság évtizedes harcához, mártírjához és hatalmas szervezetének, a SZIT-nek eddigi munkájához méltóan veszi majd ki részét a feladatok megoldásából. Így köszöni meg az ajándékot, az új tanulótörvényt, amelyet az év első hetében a Magyar Dolgozók Pártjától, a magyar népi demokráciától és a SZIT-től kapott.

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek				Oszlatyozás	
Szerző:	Pécsi János fikt. köz. bef.		Tárgy	331. 88	
Cím:	Az új tanulótörvény		Hely	2022	
Forrás:	Szociális dipnások az ifjúmunkásokról		Idő	1949. X.	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. filz.)	(Oldal)	Helyszám	
				Személy	
				Helyszám	

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 8891